

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: ..Martina Chumová, Dějiny umění.....

Název práce: ..Malby Malého sálu starého paláce na zámku Blatná. Ikonografie a zahraniční paralely

Oponent práce: PhDr. Kateřina Horníčková, PhD.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Autorka si pro svou BP zvolila velmi ambiciózní téma, které klade vysoké nároky na studenta bakalářské úrovně oboru dějin umění. Mimo tematickou ojedinelost maleb a omezenou dostupnost aktuálních zdrojů týkajících se výzdob profánních prstů v českém jazyce se autorka musela potýkat také se špatným dochováním maleb, jejichž čitelnost je náročná i pro cvičené oko, a se spoustou dohadů a nejasností v interpretacích, které vyplývají z mimořádnosti této výzdoby. Osobně jsem toho názoru, že téma je příliš náročné pro bakalářskou kvalifikační práci, protože vyžaduje široké znalosti středověké sekulární (kurtoazní, románové a alegoricko-moralistní) literatury, i poučenou zkušenost v „čtení“ velmi poškozených středověkých maleb.

Autorka se snažila vypořádat se s problémy, které toto téma přináší, čestně. Svoji práci rozčlenila do pěti kapitol. V první a druhé se věnuje detailnímu popisu dochovaných maleb a jejich restaurování – tato druhá kapitola je ale bohužel velmi krátká a nevyplývá z nich, zda autorka měla vlastní zprávu v ruce, či pouze nějakou zkrácenou verzi (Pechová – Martan, s. 14).

Páteř práce tvoří interpretace maleb, kde se autorka opírá o vlastní pozorování i starší literaturu. Pomocí čtení detailů a pozornosti oděvu, scéně a občasné i gestům, se snaží interpretovat jednotlivé postavy a scény, což z hlediska zvoleného postupu hodnotím pozitivně. Škoda, že tento postup nedovedla do důslednosti a nevěnovala gestům více pozornosti (neuvádí ani základní knihu na toto téma Jeana-Claude Schmitta, Svět středověkých gest, která vyšla i česky, ani českou variantu Člověk českého středověku autorů Nodla a Šmahela), jistě by jí to pomohlo v jejích vývodech. Následuje kritické zhodnocení dosavadní literatury (kap. 4) a hledání významu maleb v kultu Frau Minne, vč. ikonologických souvislostí a interpretace objednavatelského pozadí.

Hlavním problémem práce je spoléhání na příliš obecně zaměřenou starší literaturu (Huizinga, Le Goff), orientovanou na francouzské prostředí, která nestačí k interpretaci maleb, i když v českém i středoevropském prostředí ojedinelých. Autorka se tak nechává unášet tématem na základě sice kvalitní, ale příliš obecné literatury, která k interpretaci maleb spíše nepřispívá. Občasné chybné interpretace (trojice žen na východní stěně) tak jdou na vrub jak špatnému

dochování, tak nedostatečné autorčině zkušenosti s tímto materiálem, jak vizuálním, tak textovým. Autorka pomíjí některé důležité aspekty vizuálního jazyka středověku, např. oděv jako reflexe společenského postavení (např. autorka nezná interpretace ženských postav s rouškou jako vdaných žen, které se vyskytují i u zobrazení českých královen, např. Eliška Přemyslovna na svatovítském triforiu), ani šaškovských figur (zde chybí alespoň nedávná práce Jana Dienstbiera na toto téma, jehož jinou práci však autorka cituje¹). Vůbec odraz středověkých společenských rolí v oděvu a vztazích figur je méně zohledněna, než by si zasloužila - je ale pravdou, že v českém prostředí je obecně tento přístup novum. Chybí německojazyčné práce o středověkých reáliích, stejně jako bližší reflexe minnesengské a rytířské literatury (W. von Eschenbach, Neidhart – překvapivě zde chybí další Dienstbierova práce o Neidhartovi a jeho vztahu k českým malbám z minulého roku, i práce Zuzany Všetěčkové o malbách s příběhem o Ywainovi nebo Marie Theisen o Renewartovi z knihovny Václava IV, abychom uvedli pouze ty práce, které se týkají českého materiálu). Problém možných vztahů ke knižní malbě a srovnatelným malbám (zelené světlice, profánní náměty v Jindřichově Hradci, Písku, Žirovnici, čp. 144 na Starém městě) vypouští autorka úplně. Rušivě rovněž působí drobné chyby v pravopise (i/y, chyby v pádových vazbách a pádech vůbec – nohami místo nohama, malá písmena frau minne ad.), doslovné opakování dílčích závěrů a opakované tvrzení o burgundské módě v malbách bez uvedení citací a autorů, kteří se pro ni vyslovili.

Na druhou stranu si autorka pozorně všímá charakteru oděvů a až na výjimky (viz výše) prokazuje znalost této problematiky. Autorka rovněž prokazuje zájem o téma středověké kurtoazní literatury a znalost běžné české literatury k tomuto tématu. Myšlenka vazby maleb na tapisérie sice není její vlastní, ale přináší celkem přesvědčivě podpůrné argumenty pro tuto hypotézu. Cenné je, že využívá svého pozorovacího talentu pro detaily a stav i podobu maleb podrobně rozebírá a vymezuje se vůči starším názorům a interpretacím (kap. 4). Správně se snaží malby vykreslit na pozadí dobového zájmu o světská společensko-alegorická témata (minneseng, láska, morální vzory) a v souvislosti s pravděpodobným objednavatelem maleb Zdeňkem Lvem z Rožmitálu, významnou diplomatickou osobností z okolí Jiřího z Poděbrad, která svými patronátními zájmy přesahuje české prostředí. Využívá zde i známé zprávy z jeho cest z pera Šaška z Bírkova. Kriticky se vyrovnává s dosavadním bádáním pomocí zpětné vazby na dílo samé (stav díla) a přesvědčivě zpochybňuje některé vývody svých předchůdců. To je opět silnější část práce, která dokládá autorčino samostatné uvažování a schopnost kriticky hodnotit prameny i dílo.

Vezmu-li v úvahu náročnost tématu a problémy, které studium této špatně dochované a výjimečné památky přináší, interpretační náročnost a relativní omezenost literatury v českém jazyce, doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou velmi dobře.

Navrhovaná klasifikace:.....velmi dobře.....

.....
podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 28. 2018

¹ Jan Dienstbier, The Image of the Fool in Late Medieval Bohemia, *Umění. Časopis Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky* Roč. 64, č. 5 (2016), s. 354-370.

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

